

Samenwerken

Samenwerken vraagt een combinatie van verschillende sociale vaardigheden. Meer of minder sociaal inzicht heeft invloed op het gedrag van peuters tijdens het samenwerken.

Observeren

1. Wanneer tonen peuters dat ze sociaal inzicht hebben? Hoe zie je dit?
2. Hoe reageren kinderen wanneer ze samenwerken of samenspelen? Beschrijf hun gedrag.
3. Merk je dat kinderen elkaar op een positieve manier benaderen of betrekken bij een spel? Wat doen de kinderen dan?
4. Wanneer kiezen kinderen zelf om samen te werken en hetzelfde doel na te streven? Welk doel willen ze bereiken en hoe proberen ze dit?
5. Hoe reageren kinderen op nieuwe kinderen in de groep? Zie je een verschil tussen de reactie van de jonge kinderen en die van de oudere?
6. Wanneer oefenen de kinderen samenwerken of samenspelen met een collega? Hoe zie je dit?
7. Welke verschillen zie je tussen oudere en jongere kinderen wanneer ze samenwerken of met elkaar spelen?
8. Merk je dat peuters geleidelijk aan beter en sneller kunnen inschatten wat iemand anders wil? Merk je dat ze andermans blik beter volgen? Merk je dat ze deze vaardigheden gebruiken wanneer ze met iemand een gezamenlijk doel nastreven?

Samenwerken

Samenwerken vraagt een combinatie van verschillende sociale vaardigheden. Meer of minder sociaal inzicht heeft invloed op het gedrag van peuters tijdens het samenwerken.

Uitproberen

1. Laat peuters meewerken in het huishouden. Kinderen kunnen jou om de beurt helpen of kunnen in duo's een eenvoudige opdracht uitvoeren.
2. Geef peuters de kans om te experimenteren met samenwerken. Blijf op de achtergrond en help de peuters niet meteen als ze hun doel niet bereiken.
3. Peuters hebben relaties en oefenmomenten met volwassenen nodig. Zorg ervoor dat elk kind de kans krijgt op kleine oefenmomenten met een begeleider.
4. Hoe kunnen kinderen jou helpen als je hen aan- of uitkleedt? Kunnen ze hierbij ook elkaar helpen?
5. Peuters spelen vaak naast elkaar met hetzelfde. Kan je hun spel ombuigen zodat ze onder jouw begeleiding samenwerken aan eenzelfde doel?
6. Vraag ouders of en op welke manier hun kinderen kunnen samenwerken met hen of met hun broers en zussen. Hoe verloopt dit?
7. Geef peuters de kans om samen iets nieuws te ontdekken. Maak een wandeling met de kinderen of speel buiten en ontdek wat elk seizoen te bieden heeft.